

Onderwerp:

Beantwoording van de schriftelijke vragen van het raadslid P.J.H.D. Verkoelen (50PLUS Rotterdam) over Brrrrrexit.

Aan de Gemeenteraad.

Op 2 oktober 2018 stelde P.J.H.D. Verkoelen (50PLUS Rotterdam) ons schriftelijke vragen over Brrrrrexit (18bb7727).

Inleidend wordt door het raadslid gesteld:

"In juni 2016 werd een referendum gehouden over een Brexit. Bij een opkomst van 72,2% (33,5 miljoen stemmers) stemde bijna 52% stemden voor het verlaten van het Verenigd Koninkrijk (VK) uit de Europese Unie (EU). In de analyse achteraf bleek dat het vooral de oudere Engelsen waren die zich afzetten tegen een gezamenlijk Europa. Op 29 maart 2017 werd formeel het verlaten van de EU door het VK ingediend, waarna een onderhandelingstermijn van maximaal twee jaar begon. Deze tijdsdruk is het gevolg van de maximale onderhandelingsperiode van twee jaar zoals beschreven in artikel 50 in het Verdrag betreffende de EU. Deze tijdsdruk is ingebouwd om te voorkomen dat de onderhandelingen eindeloos zouden duren.

Het is een reële optie dat er geen onderhandelingsakkoord wordt bereikt en dat er een harde Brexit komt. Dat betekent dat de Britten geen deel meer uitmaken van de Europese interne markt, waar het vrij verkeer van goederen, diensten, kapitaal en personen geldt. Britse bedrijven kunnen dan niet zomaar meer toegang hebben tot de Europese markt, en omgekeerd. De handel tussen beide blokken wordt duurder door handelstarieven. Het Verenigd Koninkrijk hoeft ook geen rekening meer te houden met Europese regelgeving en rechtspraak. Het ziet er naar uit dat een harde Brexit op 29 maart volgend jaar zal leiden tot grote problemen voor iedereen die er mee te maken heeft, van Britse gepensioneerden in de EU tot Nederlandse bedrijven die exporteren naar het VK.

Ook de Europese Commissie geeft aan dat de kans dat er geen Brexit-akkoord komt toeneemt en waarschuwde dat de 27 EU-landen en het bedrijfsleven zich intensiever voor te bereiden op het vertrek van de Britten. "Zelfs als er een overeenkomst wordt bereikt, zal de EU in een totaal andere situatie verkeren." De commissie benadrukt dat bij een no-deal Brexit c.q. een harde Brexit er geen regeling komt voor EU-burgers in VK en omgekeerd. Dit zou zelfs kunnen betekenen dat studenten uit het VK die in Rotterdam studeren hun studie noodgedwongen moeten beëindigen. Het merkwaardige daarbij is dat er daardoor meer studentenkamers beschikbaar komen. Daarnaast wordt benadrukt dat transport van goederen en diensten lastig en duur wordt. We lezen dat er bijvoorbeeld veel extra personeel nodig is voor onder andere controle en douane, nog los van de administratieve rompslomp zowel bij import- als export.

Kortom, een Brexit heeft hoe dan ook gevolgen voor de gemeente, en (een groot deel van) Rotterdammers, bedrijven en instellingen. Met nog maar zes maanden voor de boeg voordat het 29 maart 2019 is, vraagt 50PLUS Rotterdam zich af of, en zo ja in hoeverre, het college zich actief op een Brexit heeft voorbereid.

50PLUS Rotterdam heeft aan het college daarom de volgende vragen, waarbij wij graag de beantwoording gesplitst willen zien in enerzijds een harde Brexit en anderzijds een "zachte" Brexit:"

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Hoe bereidt het college zich voor op de mogelijke gevolgen van Brexit?

Antwoord:

Als internationale stad met de grootste havenstad van Europa bereiden wij ons gedegen voor op de Brexit. In de raadsbrief van 23 mei 2018, als antwoord op de motie van uw raad, staat aangegeven op welke manier we dat doen. Zoals het er nu naar uitziet verlaten de Britten de Europese Unie (EU) eind maart 2019. Of zonder nadere afspraken is of dat er in de komende maanden een akkoord komt met een overgangstermijn, daar praten de Europese leiders op dit moment over.

Vraag 2:

Kan het college aangeven welke gevolgen Rotterdam van een Brexit mag verwachten?

Antwoord:

Kort gezegd zien wij op een aantal vlakken zowel mogelijke positieve als negatieve gevolgen voor Rotterdam. Aan de ene kant zien we dat het Verenigd Koninkrijk (VK) door de onzekerheden die de Brexit met zich meebrengt minder aantrekkelijk is voor internationale bedrijven. Dus waar eerst bedrijven automatisch voor het VK kozen, zien we nu dat het vaste land interessanter is geworden. Op met name maritiem (logistiek, dienstverlening, IT) vlak biedt dat kansen. Ook zien we dat bedrijven vanuit het VK naar het vaste land kijken om daar een Europese vestiging te creëren.

Naast de positieve gevolgen verwachten we ook negatieve gevolgen voor de Rotterdamse economie. De verschillende scenario's voor de Brexit wijzen op lagere economische groei in het VK en de EU. De Rotterdamse regio zal naar verwachting door de ligging en handelsbetrekkingen met het VK sterkere effecten ondervinden van de Brexit dan andere regio's.

Vraag 3:

Heeft het college een draaiboek voor het geval er een Brexit komt? Zo nee, wat is daarvan de reden en wanneer komt deze dan wel? Zo ja, bent u bereid deze informatie beschikbaar te stellen voor de gemeenteraad?

Antwoord:

De voorbereidingen en voorlichting vindt op Rijksniveau plaats. Het gaat hier immers om een Europees en nationaal vraagstuk. Uiteraard bereiden we ons, binnen onze mogelijkheden en invloedssfeer, wel stevig voor. Zo is er een ambtelijke werkgroep die maandelijks bijeen komt. Het Havenbedrijf Rotterdam (HbR), Kamer van Koophandel, VNO-NCW, ministerie van Buitenlandse Zaken, RVO, InnovationQuarter, Rotterdam Partners en de gemeente zijn hier onderdeel van.

Voor ons is het cruciaal dat de handel met het VK zo soepel mogelijk blijft verlopen als de Brexit een feit is. Op rijksniveau worden hier, in samenspraak met het HbR, maatregelen voor genomen zoals extra douaniers. Gezamenlijk zetten we in op bewustwording richting ondernemers en expats. Nu de Brexit steeds dichterbij komt en er langzaam meer duidelijk is kan dat gerichter via bijeenkomsten en campagnes. In onze communicatieuitingen en contacten met ondernemers wijzen we de mensen op de mogelijke gevolgen van de Brexit en dat ze zich, indien van toepassing, moeten voorbereiden. Hoe ze dat moeten doen verloopt via landelijke websites en regelingen. Ook heeft Rotterdam Partners, zoals in de eerdere motieafdoening is opgenomen, op hun website nadere informatie over de Brexit opgenomen. Tot slot bestuderen we op dit moment de mogelijkheden om het vrachtverkeer vanuit Hoek van Holland naar het VK, dat mogelijk met vertragingen te maken krijgt, zo op te vangen dat de omgeving daar geen last van heeft.

Vraag 4:

Welke kansen ziet het college bij een Brexit zowel economisch als maatschappelijk voor:

- Rotterdam en haar bewoners
- Bedrijven en instellingen in Rotterdam
- Deelnemingen van de gemeente

Antwoord:

Onze eerste zorg is om bedrijven en inwoners zo goed mogelijk voor te bereiden op de negatieve gevolgen van de Brexit. Zo zit het Havenbedrijf Rotterdam er ook in. Er is ook een mogelijke positieve kant aan de ontwikkelingen. Kansen die we zien liggen op het eerder genoemde terrein van acquisitie. Het Rotterdams vestigingsklimaat is goed en dat zetten we in de etalage.

Bedrijven in het VK wachten nu vooral nog af op wat komen gaat. Zowel de gemeente Rotterdam als Rotterdam Partners hebben de contacten met bedrijven en netwerken in het VK geïntensiveerd. Onze verwachting is dat op een later moment dit zijn vruchten af zal werpen.

Vraag 5:

Welke acties heeft het college ondernomen om de kansen te benutten en welke acties gaat het college nog ondernemen?

Antwoord:

In de afdoening van de motie 'Rotterdam first, Verenigd Koninkrijk second', van 23 mei jl. zijn we ingegaan op de kansen die de Brexit met zich meebrengt en de manier waarop we die denken te verzilveren. We spelen daarbij, samen met Rotterdam Partners en het Havenbedrijf, kort op de bal. Zo heeft eind vorig jaar wethouder Struijvenberg een bezoek aan Londen gebracht, is er eind augustus dit jaar vanuit de Rotterdam Maritime Board een relatie netwerkbijeenkomst in Londen georganiseerd en zijn we ambtelijk enkele keren in het VK geweest om daar de contacten te onderhouden. Tevens intensiveren we ons accountmanagement rond bedrijven uit het VK.

Vraag 6:

Welke risico's/bedreigingen ziet het college bij een Brexit zowel economisch als maatschappelijk voor:

- Rotterdam en haar bewoners
- Bedrijven en instellingen in Rotterdam
- Deelnemingen van de gemeente

Antwoord:

Nu Brexit-dag snel nadert, is het voor VK burgers die in Rotterdam wonen, werken en studeren spannend wat met hun verblijfstatus gebeurt. We proberen de Britse burgers in Rotterdam zo goed mogelijk via de Rotterdamse expatdesk te informeren over de potentiële gevolgen van de Brexit.

Zoals benoemd is het grootste risico van de Brexit dat de handelsstromen stagneren. Dat treft Rotterdam en haar inwoners, bedrijven en instellingen en het haven industrieel complex. Vertraagde afhandeling van goederenstromen en daarmee mogelijk opstoppingen en files dreigen in de haven van Rotterdam als gevolg van andere en naar verwachting langer durende douaneprocedures voor laden en lossen van zeeschepen en ferry's en de na de Brexit gewijzigde grenscontroles van Britse passagiers.

Vraag 7:

Welke acties heeft het college ondernomen om de risico's/bedreigingen te voorkomen danwel te beperken, en welke gaat het college nog ondernemen?

Antwoord:

In de afdoening van de motie 'Rotterdam first, Verenigd Koninkrijk second', van 23 mei jl. zijn we ingegaan op de acties die worden genomen om de negatieve gevolgen van de Brexit te beperken.

De communicatie richting burgers, bedrijven en instellingen wordt geïntensiveerd naarmate de Brexit dichterbij komt. Zo heeft Rotterdam Partners op haar website een aparte pagina ingericht. We doen ons best om alle voorzienbare gevolgen te minimaliseren. Het is ook van belang dat diverse doelgroepen zich bewust blijven van de eigen verantwoordelijkheden om zich zo goed mogelijk voor te bereiden. Tot slot wordt gekeken naar de ruimtevraag in Hoek van Holland die ontstaat rondom de vereiste keurpunten voor agrarische import en export.

Zie ook het antwoord op vraag 5.

Vraag 8:

Wat is naar verwachting het financiële effect op de begroting in 2019, 2020 en verder bij een Brexit in 2019?

Antwoord:

De gevolgen voor gemeentelijke financiën hangen af van de onderhandelingen over de Brexit, de overgangsfase en een eventueel toekomstig handelsakkoord. Aangezien we nog niet weten wanneer en op welke manier de Brexit zijn effect zal krijgen kunnen we hier nog geen uitspraken over doen.

Vraag 9:

Zoals aangegeven is er veel extra personeel nodig voor onder andere controle en douane; stimuleert het college werkgevers en overheid om vooral ook aan onze ouderen in de WW en bijstand te denken?

Antwoord:

Grenscontroleprocessen zijn een nationaal vraagstuk waar de voorbereidingen plaatsvinden door de Koninklijke Marechaussee, Douane en Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), zoals het werven van dierenartsen, douaniers, keuringsdienstpersoneel en declaranten.

De zoektocht naar personeel is groot. Het UWV doet er alles aan om de juiste mensen te vinden dan wel op te leiden vooral in regio Rijnmond (Rotterdamse Haven). Er wordt gewerkt aan een pilot waar mensen worden omgeschoold en een wervingscampagne ingezet om instromers en ervaren krachten te vinden.

Vraag 10:

Volgens het Havenbedrijf krijgen 38.000 Nederlandse bedrijven te maken met de gevolgen van de Brexit, helpt het college de Rotterdamse bedrijven zich voor te bereiden op de Brexit? Zo ja hoe? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

We zetten ons uiteraard in om het bewustzijn van de mogelijk gevolgen van de Brexit te vergroten. Dat doen we door aan te sluiten op door andere partijen georganiseerde evenementen, gebruik te maken van onze eigen communicatiemogelijkheden en door bedrijven te wijzen op de site van de RVO waar ze een zogenaamde Brexit check kunnen uitvoeren.

Vraag 11:

Welke wethouder is m.b.t. de Brexit coördinerend en voor de gemeenteraad aanspreekbaar m.b.t. de Rotterdamse voorbereiding en uitvoering in brede zin?

Antwoord:

Wethouder Economie, Wijken en Kleine kernen is coördinerend wethouder.

Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

V.J.M. Rodzen

De burgemeester,

A. Aboutaleb

